

ȘCOALA FĂRĂ ȘCOALĂ

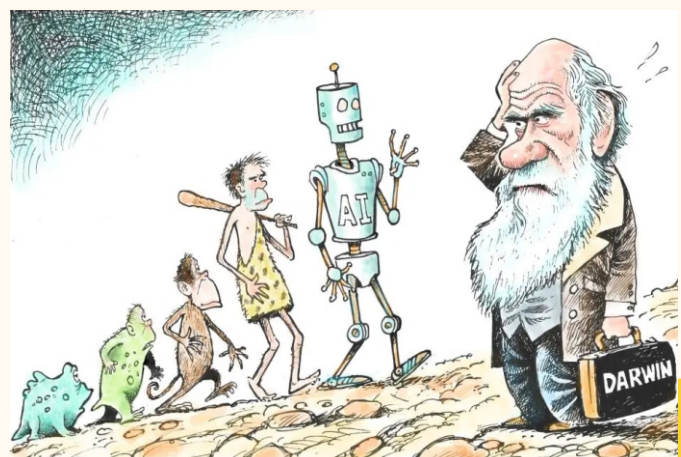

Oamenii, fiecare dintre noi, acționează sub impulsul pasiunilor proprii, al umorilor personale s-ar fi spus în alte vremuri, de unde nemulțumirea față de ceea ce nu este pe măsura (adesea, nemăsura) proprie. Valori, credințe, legi, dar mai ales instituții cad atunci sub oprobiul opiniei ce se afirmă, pretinde în realitate, adevăr. „Vestigii ale trecutului”, după cum sunt imediat evaluate, sau ca ținând de cine știe ce „ism” scos și acesta din cine știe ce cotloane ale istoriei (probabil cele mai vehiculate în aprecierea a tot ceea ce nu este pe „pofta” personală sunt „comunism” și „neomarxism”) ele se cer schimbate, modificate, reformate sau în cazurile extreme eradicate. Iar rezistența va fi minimă, fiindcă, mai ales în cazul instituțiilor, este dificil să se reziste unui asalt susținut, cu atât mai puțin cu cât între rândurile celor avântați în „luptă” se numără tot mai des atât experți, cât și decidenți (acționând și aceștia doar pe măsură personală, ca și cum fiecare dintre ei este „legea vie” a orșice).

Totul devine, pe o astfel de cale, relativ, așa încât din cutie poate să apară orșice, adică ceea ce își dorește „vrăjitorul” care învărte pe deasupra bagheta. Relativizarea este astfel adevărata măsură a societății în care trăim. De aici și disoluția care pare să înghită în mlaștina sa totul, exemplară în acest sens fiind disoluția cunoașterii, dar mai ales a corelatului său, școala.

„Cunoașterea este putere”. Probabil am auzit (aproape?) cu toții această idee, deși în zilele noastre tinde să nu mai fie decât o formă fără fond (iar în abisul absurdului, să descoperim suficient de multe persoane pentru care acest cuvânt, „cunoaștere, ține de o limbă moartă sau încă neînțeleasă). Puterea nu mai este (dacă a fost vreodată) a cunoașterii, ci a celor citite pe rețelele de socializare, a Tik-Tok-ului, a influencerilor, a analiștilor, a conspirațiilor... a umorilor, mediocre chiar și acestea, în cele din urmă.

Până unde poate merge relativizarea? Veștile sunt deosebit de proaste în această privință: nu se poate estima un capăt, un punct dincolo de care ridicolul, prostia mai pe românește, ar sări în ochii oricui. Cu atât mai puțin cu cât orice altădată ar fi părut drept o prostie monumentală, astăzi își va avea apărătorii săi, ba chiar o „riguroasă întemeiere” dată de tot felul de „studii și analize” ale unor armate de experți și consultanți, deosebit de bine plătiți. Desigur, chiar la cea mai firavă abordare critică cu o privire din alte vremuri acestea se dovedesc repede ceea ce sunt: opinii personale propulsate la rangul de teorie și întemeiate cel mult pe „bine gândite” sondaje de opinie. Dar când toate se întemeiază astfel, care ar mai fi relevanța

ȘCOALA FĂRĂ ȘCOALĂ

reproșului?

Niciuna. În cele din urmă, însăși actuala politică educațională a României este construită pe astfel de fundamente. Să ne surprindă atunci că așa numitele burse de merit se dau atât unor note de 10, cât și unor note 2? Nicicum. Este doar unul dintre numeroșii pași ai relativizării cunoașterii, ai școlii. Notele țin de o anumită ierarhizare (inerentă cunoașterii), ori ceea ce pare să se dorească este eliminarea (relativizarea) oricărei ierarhii pe considerente obiective. Iar în această ordine de idei de ce nu ne-am întreba: „*ce mi-e elevul, ce mi-e profesorul?*” Mediocrația să trăiască!

Iar următorii pași se întrevăd deja, unul dintre cele mai recente exemple fiind acela al recentei inițiative parlamentare prin care „*absolvenții studiilor liceale care au promovat examenul național de bacalaureat și doresc să-și mărească nota obținută la cel puțin una dintre probe se pot prezenta, la cerere, la a doua examinare în cadrul unei sesiuni de bacalaureat viitoare*”, motivația deosebit de simplă fiind aceea ca accesul în învățământul superior să fie asigurat oricărei persoane. Și nu trebuie să ne străduim prea tare pentru a auzi voci care cer eliminarea examenului de bacalaureat, ba chiar a oricărui examen. Sau, fără prea multă exagerare, de ce nu ar fi (doar) elevi în comisiile de elaborare a subiectelor? *Ce-am avut și ce-am pierdut?*

Relativizarea a făcut ca „*Ce mi-e cinci, ce mi-e zece?*” să devină adevăratul cuvânt de ordine, încă nu legiferat în mod explicit, dar care se poate citi mai aproape în orice inițiativă sau măsură care privește sistemul educațional. Pe când școala fără note? Repede, deja, după știința noastră, fiind în pregătire proiecte care vor pilota astfel de programe. Și nici măcar *școala fără școală* nu pare să fie prea departe, după cum deja este pe deplin în uz, oricum la modă în lumea în care efemerul a devenit valoarea definitorie iar mediocrația etalon, *cunoașterea fără cunoaștere...*

Înțelegem atunci obsesiile relative la școală, la necesitatea reformării sale cu orice preț, chiar dacă este greu de demonstrat beneficiul real al vreuneia dintre nenumăratele reforme, tot atâtea atacuri la adresa școlii și tot atâtea momente de terfelire a prestigiului social al școlii și al dascălilor, care au debutat, fără ca vreuna să se încheie vreodată, după 1990 în educația românească. Înțelegem, cu alte cuvinte dobândim, vetuști, cunoaștere, dar cât de amară cunoaștere...

